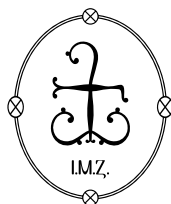

ПОДВИЖНИЦИ В СВЕТА

II ТОМ

Зографски манастир
• Света Гора •

БИБЛИОТЕКА
•ДУХОВНИ СЛЪНЦА•

В Зографската издателска поредица
Библиотека • Духовни слънца • се
публикуват жития на светци и на
просияли в свят живот православни
християни.

© Зографска света обител

© Фондация „Наследство на Зографската света обител“

Превод от гръцки език: Монах Макарий Зографски

Графично оформление: Милена Вълнарова

Заглавие на оригинала: Ασκητές μέσα στον κόσμο, τ. Β΄, Άγιον Όρος, 2012

ISBN: 978-954-770-484-

<http://zografnasledstvo.com>

e-mail: zograf.nasledstvo@gmail.com

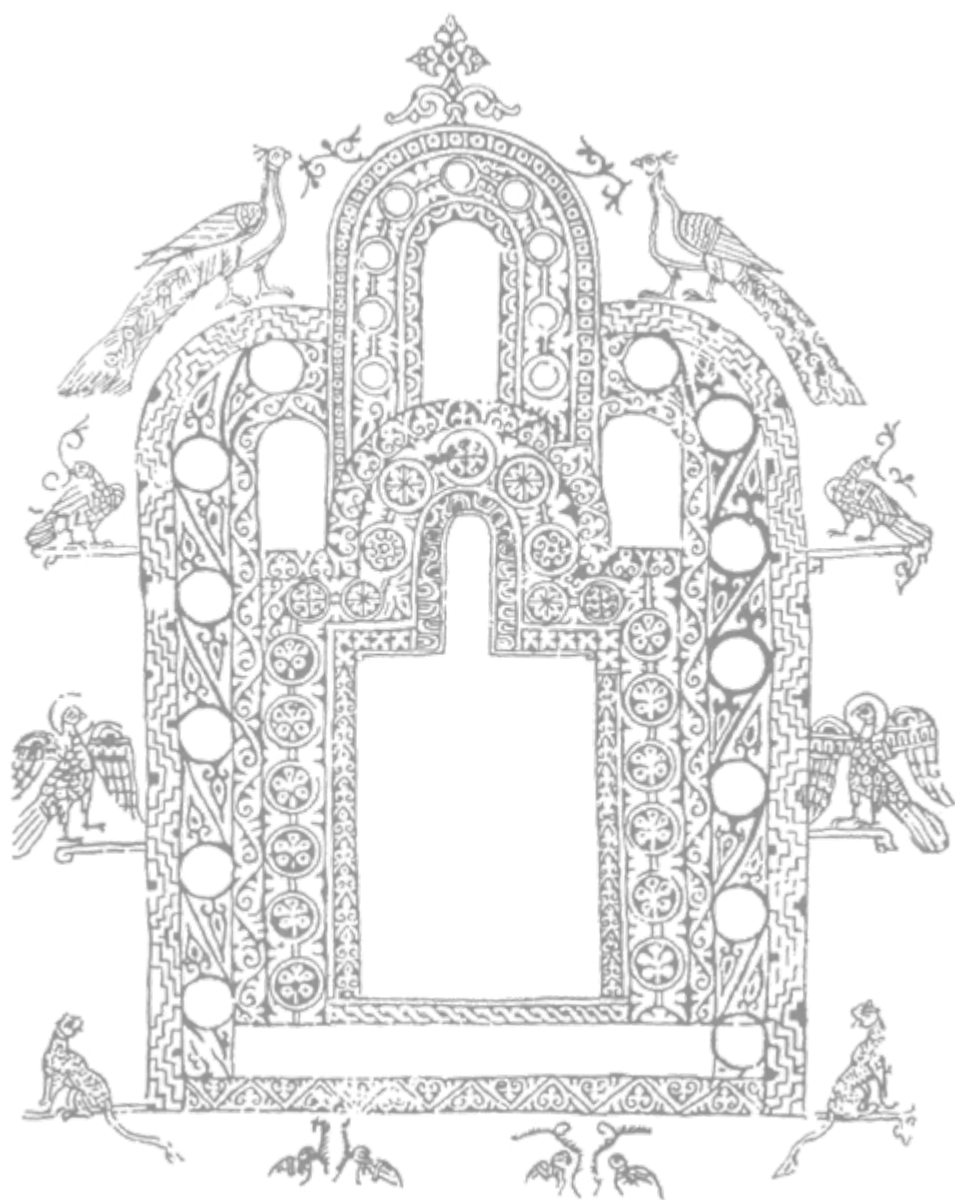

ПОДВИЖНИЦИ В СВЕТА

II ТОМ

Зографски манастир
• Света Гора •
2024

ПРЕДИСЛОВИЕ КЪМ ГРЪЦКОТО ИЗДАНИЕ

Преди няколко години бе издаден първият том на „Подвижници в света“. Това издание беше направено с единствената цел да бъде съхранена паметта за истинските християнски образци на добродетелен живот, разказани там. Въпреки всички очаквания обаче, този том бе приет с голяма любов и интерес.¹ Човек може да се запита какво ли толкова интересно намериха читателите в разказите за тези прости и смирени души на подвижниците в света?

Очевидно в техните лица те намериха живи образци за подражание на добродетелта, която в наши дни са рядкост. Намериха още нови начини и способности на подвизаване. Намериха също така утеха и утешение в своите патила, виждайки своя изпълнен със скърби живот.

Очевидно е, че съществува духовно правило – добродетелта да преуспее не в удобствата и в радостта, а в скърбите, в трудностите и в лишенията, както виждаме да се случва в живота на тези благословени души. Те с любов опазиха Божиите заповеди и показаха безкрайно търпение в изпитанията, които срещаха. Приеха благодат от Бога и живяха с доверие в Неговия промисъл. Не ги интересуваше мнението на човеците, а ги интересуваше само да бъдат послушни Богу и да Го обичат. Обществото ги считаше за ограничени и отживели, но те винаги са актуални. Човек се удивлява на това с каква лекота те посрещаха и преодоляваха трудностите в живота си, пред които днешните човеци, въпреки мъдростта и знанията си, се огъват и отчайват. Колкото по-големи бяха страданията им толкова

---

¹ Същото е в сила и за българското издание на книгата, излязла от издателството ни. – Б. пр.

по-голямо търпение проявяваха те и съответно още толкова повече благодат приемаха. Станаха проводници на Божията благодат, сами побеждаваха изкушенията и укрепяваха мнозина слаби. С простотата си, с практичната си мъдрост и подвиг постигнаха това да изпълнят Евангелието на дело и да направят вярата си начин на живот.

Днес, за съжаление, човеците се задушават от многото си проблеми. Но вместо да изправят начина си на мислене и живота си чрез покаяние, и да потърсят помощ от Бога, те търсят магически средства за разрешението на проблемите си и не се колебаят да прибегнат дори до магьосници, а като резултат на това – да дават права на дявола и така да се мъчат цял живот. Съгрешават смъртно, вследствие на което е съвсем естествено проблемите им да се заплитат още повече и да се разтурят семейства.

Един друг капан за мнозина съвременници е издирването и упоритото търсене на харизматични личности. Човеците днес от една страна са способни да отидат където и да е, само и само да срещнат някой харизматичен човек, за да си решат проблемите, но от друга се затрудняват да се покаят за греховете си, да променят начина си на живот и да отидат на изповед при духовника. Също така, за съжаление, мнозина от считаните за харизматични, са псевдохаризматични, прелъстени, те се представят за прозорливци, за чудотворци и за екзорцисти, заблуждавайки и бидейки заблудени, те са увлекли мнозина в своята заблуда, дори и свещеници. Те нямат никаква връзка и сходство със смирените тук описани подвижници в света.

Разликата в начина на живот и в смиренieto е огромна и от това се вижда истинността на свръхестествените дарове на описаните подвижници, които старателно се грижеха да ги скриват, докато псевдоблаготните се самовъзхваляват, самоизтъкват се и експлоатират финансово своите жертви.

Настоящият том съдържа двадесет и четири биографии на подвижници в света. От тях един е епископ, един иеромонах, пет брачни свещеници, двама монаси, които живяха в света и в края на живота си се удостоиха да приемат ангелския образ, и петнадесет миряни (мъже и жени). Биографиите са подредени хронологично, въз основа на годината на успението им.

Каквото бе написано в предисловието на 1-вия том, това е валидно и за тук описаните. Всеки от тях е живял в различно време, на различно място и при различни условия. Всеки от тях е извървял свой личен житейски път, но всички те имат една обща цел – спазването на Божиите заповеди и единението си с Бога. Човек се удивлява на търпението им, на себеотрицанието им, на силата с която, молейки се, преодоляваха всички трудности. Но най-вече се удивлява на простотата, с която те приемаха благодатта и свръхестествените събития в живота си – смирено и без любопитство, без да могат да си представят, че са нещо и че имат нещо. Поради любовта си към Бога те се пожъртваха за Неговия образ, човека; с каквото скъпоценно разполагаха – материално и духовно – с него и помогнаха на мнозина. И сега ни помагат с примера и молитвата си. Вечна да бъде паметта им и по техните молитви да се удостоим и ние да ги последваме. Амин.

1. ДИМИТРИЙ И ЕВА САУЛИДИС

Една отбрана съпружка двойка, един добродетелен впряг² бяха Димитрий Саулидис и съпругата му Ева. Понтийци по произход, от град Трапезунт³.

Ева, от рода Луканиду, се роди в град Карс, Русия през 1900 година. Родителите ѝ се изселиха от Понт, защото не можеха да търпят турските зверства и намериха убежище в Карс заедно с много други свои съотечественици. Тя порасна в едно многодетно семейство с традиционните християнски принципи и благоговение към всичко Божие.

Когато Ева беше на около дванадесет години, в техния дом отседна един пътник. Той остана толкова доволен от гостоприемството, че поиска да се отплати по някакъв начин, затова реши да научи Ева на магьосничество. Тя не знаеше какво е това магьосничество. Той ѝ каза: „Аз, каквото кажа, става“. И направи пред нея различни демонстрации. Направи така, че някои малки момиченца започнаха да правят неприлични жестове с ръце, а Ева му каза: „Спри, това е срамно!“. После направи така, че една вързана коза да полудее, да скъса въжето и да дойде спокойна като котка в краката му. Като видя всичко това, Ева му каза:

² Това е изначалното значение на думата „съпрузи“ – хора, които са съ-прегнати, заедно впрегнати. – Б. пр.

³ Град в Мала Азия, днешна Турция. – Б. пр.

„Тези неща не са добри. Не ги искам“. Така Бог, виждайки нейната невинност и доброта, я предпази от това да се занимава с магии.

Майка ѝ почина и Ева извършваше всичката къщна работа. Беше силна и смела като мъж.

Когато беше на тринадесет години, в тяхната къща гойде един беден младеж, Димитрий Саулидис. Той беше добър майстор. По цял ден обхождаше чифлиците, извършваше различни поправки и работи и от това живееше. Дълго време работи в тяхната къща. Бащата на Ева оцени добрия му характер, честността му и го ожени за Ева.

Когато избухна Руско-турската война, Ева заедно със свекъра си и бебетата Вера и Василий бяха в Русия, а съпругът ѝ Димитрий със свекървата ѝ се намираха в Турция. Тогава свекърът ѝ се разболя тежко и легна на легло. Тя се грижеше за него с голяма любов, докато той почина. Получи благословията му. Преди да издъхне той ѝ каза: „Ева, където отидеш и където останеш да живееш, да бъдеш благословена“.

В Русия при едно от поредните си премествания, докато се луташе от място на място, едно от бебетата ѝ почина некръстено. Тя го погребва в снега и продължи пътя си плачейки. Поради тамошните обстоятелства Ева трябваше да напусне дома си в Карс, да се изсели и да гойде в Гърция. След време разказваше на внука си Димитрий: „Три пъти, дете мое, оставих дома си и тръгнах с душата си, с иконите и дрехите, които носех в ръце. Качиха ни на кораба. Тогава мнозина умираха по пътя и труповете им ги хвърляха в морето. С лирите, които имах зашити в пояса си, купувах хляб и хранех децата. Един хляб струваше една лира. Дойдохме в Гърция. Живяхме известно време в калта – в Каламаря, Солунско и от там пристигнахме във Верия“.

Бог допусна Ева да преживее трудни и сурови житейски ситуации. Тя обаче издържа с търпение и вяра в Бога. Това бяха предвестници и подготовка за по-трудните настъпващи събития, които щеше да премине.

Димитрий, неговата майка и Ева – седнали, заедно с други сродници

Със съпруга си се установиха във Верия и работеха сурово, за да се издържат и да изхранят децата си. Заедно с другите труд-

ности по-късно дойде и смъртта на Димитрий. Животът на Ева тогава стана много труден. Тя остана вдовица на 38 години с четири деца, но се бореше и успя. Не поиска да се омъжва повторно и се посвети на децата си. Беше простодушна и неграмотна, но искрена и търгава. Вярата ѝ в Бога и доверието в Света Богородица бяха дълбоки и истински. По време на окупацията почина и гъщеря ѝ Евморфия. Отрови се от бакърен некалайдисан съд.

Веднъж в навечерието на Рождество Христово народът излизаше по полето и събираше царевични зърна, колкото намереше по ожънатите ниви. Бяха трудни години и навсякъде имаше глад и нещастие. Ева също излезе да събере, за да нахрани гладните си дечица. На зграчаване се върна с половин ока (около половин килограм) царевица. Вече се стъмни, когато стигна до нагорницето за Верия. Натъжена, тя погледна към небето и каза на Пресвета Богородица: „И ти си майка. Кажи ми с какво ще нахрани децата си?“. Плачейки, продължи пътя си и изведнъж видя в краката си едно десет – дванадесет-килограмово заклано агне. Преди Ева оттам бяха минали много хора, но никой не го беше видял. Явно колата на кметството беше минала и закланото агне бе изпаднало. Но чудното е, че никой друг не го видя. Света Богородица така се погрижи, за да утеша опечалената вдовица Ева, която нахрани сираците си.

Семейството на Ева бе донесло със себе си от Понт една чудотворна икона на Пресвета Богородица. Веднъж някой в къщи се ядоса и затвори иконата в гардероба. В къщи бяха гъщеря ѝ Вера, която беше малка и леля ѝ Деспина. Вера чуваше удари, гледаше как гардеробът се клати и падач чинии и гласа на Света Богородица да казва: „Отворете ми“. Вера онемя от уплах. Когато родителите ѝ се върнаха и намериха малката няма, не знаеха какво да правят. Баща ѝ Димитрий попита владикумата и той му каза да четат молебния канон на Света Богородица в продължение на 40 дена. На четиридесетия ден Вера проговори.

Когато синът на Ева – Георги на 50-годишна възраст получи остър инфаркт и бе приет в болницата, Ева се осведоми за това и разбирайки кризисното състояние на сина си, отиде при иконата на Пресветата и с болка ѝ каза: „Ако не доведеш детето ми здраво, друг път няма да ти се поклоня“. Тежки думи. Майчиното ѝ болящо сърце говорì с простота и Пресветата я чу. Синът ѝ се върна напълно здрав.

Друг път когато същият се разболя от рак на белия гроб, Ева се помоли, обръщайки се към Света Богородица: „Каквото знаеш, направи“. Синът ѝ се оперира в чужбина, операцията мина успешно, но след една седмица той почина от белодробен оток на другия бял гроб. Ева не каза нищо. Търпеше безропотно, както се беше научила да търпи. Но оттогава не искаше повече да живее, за да не види смъртта и на други свои деца.

Имаше голямо доверие в Бога. Веднъж нейният внук ѝ каза, че може да стане война, а тя отговори: „Нека стане“. Той се учуди на отговора ѝ. Каза ѝ пак: „Ще ни вземат къщите“. „Да ги вземат.“ Накрая внукът ѝ каза: „Бре бабо, ще ни убият!“. „Да ни убият. Душата ни не могат да вземат, дете мое“, отговори тя. Друга философия, друг начин на противодействие от баба Ева.

Със снахите и внуците си, с всички живееше в любов. Винаги помиряваше и успокояваше обидените. Веднъж стана едно голямо изкушение и един неин сродник се разгневи, викаше и искаше да убие тези, които го бяха онеправдали. Взе оръжието в ръце и тогава се появи баба Ева. Тя падна в краката му, целуваше ги, плачейки и с ласкави думи го успокои и му взе оръжието. Държеше се смирено с всички. Когато внукът ѝ я посещаваше, тя седеше в краката му и го съветваше. Практическите ѝ съвети станаха за него правило на живота и много му помогнаха. Те произлизаха от опита и нещастията, които беше преживяла и имаха духовна дълбочина. Казваше:

„Стареца и безсилното дете да съжаляваш.“

„Дори да имаш вода колкото морето, да я използваш добре, да не я разхищаваш.“

„Ще дойде ден, когато ще събирате трохите от трапезата и няма да стигнат, за да се наситите.“ Затова съветваше, когато се хранят, да обират с хляб чинията.

Ева със своите внучета

„Господи мой Иисусе Христе, в Твоето име да не доживея и видя този ден. И вие да не виждате този ден“, казваше на внуците си.

СЪДЪРЖАНИЕ

Предисловие към гръцкото издание	5
1. Димитрий и Ева Саулидис	9
2. Монах Димитрий	19
3. Отец Лазар Амвросиадис	23
4. Отец Иоан Сгурас	36
5. Никола Неоказис	47
6. Отец Димитрий Пападимитриу	56
7. Апостол Цалапатас	62
8. Екатерина Дърва	66
Биография	66
Нейният типик	68
Духовното ѝ дело	70
Съвети	74
Нейното уснение	77
9. Василики Кузари	79
10. Презвитера Василики Нану	83
11. Димитрий Аргиропулос	89
12. Отец Евангелос Халкидис	94
13. Христофор Вафиадис	111
14. Евталия Патера	120
15. Георги Иланидис	133
16. Панайота Хаджиктори	138
17. Отец Сава Зарарис	145
18. Елпига Ксантопулу	166
19. Старица Митродора затворничка	173
Биография	173
Нейният устав	174
Благодатни състояния	178
Изпитания	179
Монашеско пострижение и уснение	180

20. Анастасий Маламас	183
Автобиография	183
Изкушения и неправди	189
Болести и успение	194
Отличителни негови черти	201
Учение	203
21. Харѝклия Пурсаниду	216
22. Елена Поливиу	224
23. Епископ Антоний	236
Биография	236
Богоизбран и добър пастир	239
Монахолюбив епископ и аскет	243
Нестяжателен и милостив	247
Прост и смирен	247
Свръхестествени случки	253
Съвети	256
Успение	257
24. Иеромонах Серафим Димопулос	259
Биография	259
Връзки със Света Гора и преподобния старец Паусий	260
Аскет	262
Мисионерство и грижи за бедните	268
Юродив заради Христа	270
Духовен отец	272
Съвети	276
Благодатни проявления	280
Успение	295

ПОДВИЖНИЦИ В СВЕТА

II том

© Зографска света обител

© Фондация „Наследство на Зографската света обител“

Превод от гръцки език: Монах Макарий Зографски

Графично оформление: Милена Вълнарова

Заглавие на оригинала: Ασκητές μέσα στον κόσμο, τ. Β΄, Άγιον Όρος, 2012

ISBN: 978-954-770-484-

<http://zogrfnasledstvo.com>

e-mail: zograf.nasledstvo@gmail.com

Печат: Симолини 94